

ljenega, dobro ti je, mirno si spal. Vse dobro pa pride zopet od Boga. Ko se jutro prebudi, vzdiguje se skerjanček kvišku in poje Bogu hvalno pesem. Stori tudi ti tako, in zahvali se Bogu za spanje, ki te je pokrepčalo. — A ti si več od skerjanca. Žival ne razloči dobro od hudega, a ti vse to veš. Naj boljša zahvala je tedaj, da si prizadevaš, v dobrem rasti. Bog je dal, da si se zdrav in vesel zbudil, tedaj uči se pridno! To hočeš tudi Bogu obljubiti, da bodeš novi dan dobro obračal (v slavo in čast Božjo). Dobri otroci zjutraj, ko vstanejo, molijo; Bog pa rad usliši molitev pobožnih otrok.

Pridni otroci se zjutraj lepo umijejo, lase počesejo, obleko osnažijo. — Gotovo tudi vi tako ravnate. Tudi tukaj velja pregovor: Česar se kdo mlad privadi, tega tudi star ne bo opustil.

Po zajuterku greste vsak dan, razven ob nedeljah, v šolo. — Tudi tukaj velja naš pregovor od privaje v mladosti. Kdor se mlad privadi, da vse točno in o pravem času opravlja, tudi tega star ne bode opustil. — Odraščenemu je pa velikrat zelo koristno in važno, da svoje reči o pravem času zverši; tedaj je tako imenitno, da se že zdaj privadite točnosti. . . .

Učiti se, je sedaj vaše najimenitnejše opravilo, ter hoditi v šolo. Ni vse eno, kedaj da pridete v šolo. . . . Kaj imate tedaj storiti? Odgovor: „O pravem času moramo z doma iti in ne muditi se med potjo“. Dobro, dobro, da veste, a boljše, ako tudi tako ravnate. (Dalje.)

Šolarska knjižnica.

II.

- 8—10. Darek pridni mladosti, podelil Andrej Praprotnik, učitelj v mestni glavni šoli v Ljubljani. Z nekterimi podobicami. I., II. in III. zvezek. Natisnil in založil J. R. Milic. — Cena posameznim zvezkom je 36 kr., vsi trije skupaj se dobé za 1 gl.

Te tri lično vezane knjižice so namenjene po svojem zapopadku otrokom od 6. do 11. leta. Vsak zvezek obsega obilo lepih nраво-podučnih povestic, ki vzbujajo otročje sercé k vsemu dobremu, lepemu in koristnemu ter je napeljujejo posebno k bogoljubnemu, pobožnemu življenju. Med povesticami je namešano tudi lepo število prav mičnih, otročjemu duhu primernih pesnic. Take pesnice v takih knjižicah so gotovo na pravem mestu, ker otroci se ničesar tako hitro ne naučé na pamet, nego tacih pesnic, ki so pisane v otročjem duhu. Vsaka knjižica ima tudi po več majhnih in ličnih podobic, ki so posebno majhnim otročičem v veliko veselje. Otroci podobe radi gledajo, in radovedni, kaj

podobe predstavljajo, čitajo tudi popis takih podob. Velika je škoda, gledé literature za našo slovensko mladino, da se „Darek“ ne nadaljuje več, ako pomislimo, da baš takih knjižic za male otroke od 6. do 11. leta morali bi imeti na izbiro. Pervi zvezek je prišel 1868. l. užé v drugem natisu na svitlo. Drugi zvezek je tiskan 1863. leta, in tretji zvezek 1864. leta. Oblika v 16° je otrokom popolnoma primerna. Gsp. Praprotnika, ki je slov. mladini užé tri „Darke“ poklonil, bi prosili, naj bi te lične knjižice tudi še nadaljeval, a pri novem natisu užé izdanih „Darkov“ naj bi se nekoliko bolj pazilo na tiskarske pogréske.

Vsem slov. gg. učiteljem in drugim prijateljem naše slovenske mladine naj bode „Darek“ živo priporočen in vsaka šolarska knjižnica naj ga sprejme v svojo nabirko.

11. **Zlati orehi slovenski mladosti v spomin.** Spisal Ivan Tomžić, učitelj. Prvi zvezek. Z eno podobo. V Ljubljani. Natisnil in založil J. R. Milic, 1866. Cena 36 kr.

Ta knjižica v istej obliki kakor „Darek“ šteje 126 strani in obsega krajše in daljše povestice, katerim je pridejano sem ter tje tudi nekoliko mičnih pesnic. Knjižica je po svojem obsegu namenjena otrokom od 6. do 14. leta. — Tudi za zlate orehe je škoda, da se ne nadaljujejo več, da si je pisatelj v predgovoru obljubil, ka je namenjen še dalje razveseljovati nežno mladino s takimi knjižicami. Brž ko ne je temu zaostanku vzrok, da se knjižice, namenjene našej mladini, prepočasu razprodajajo. Tu bi lahko slov. učitelji mnogo storili za razširjevanje domačega slovstva. Ob sv. Miklavžu, o Božiču in drugih prilikah naj bi starišem priporočevali, da kupijo otrokom namesto lesenih nič vrednih igrač, rajše primerne knjižice, iz katerih se otroci dokaj lepega naučé. Kedar se bodo našej mladini v poduk in zabavo pisane knjige hitrejše razprodajale, gotovo se bodo naši domači pisatelji marljiveje poprijeli spisovanje tacih knjižic, in — šolarska knjižnica bode kmalo napolnjena.

12. **Marija naša pomočnica. Povest za mlade in odrasčene ljudi.** V Ljubljani. Natisnil in založil J. R. Milic, 1864. Cena 24 kr.

Povest je pisana bolj za odrasčeno mladino in ker nič tacega nema v sebi, da bi bilo zoper postavo, zadevajočo šolarske knjižnice, priporočamo jo tudi v nakupovanje.

13. **Narava in človek v svoji pravi zložnosti. Podučno in zabavno berilo.** Spisal Jož. Živkov. V Ljubljani, 1867. Natisnil in založil J. R. Milic. Cena 12 kr.

Knjižica je po svojem zapopadku namenjena bolj odraslej mladini. Ako jo učitelj ima v knjižnični zbirki, lahko iz nje marsikaj podučnega pové otrokom v šoli. Berite vse, in to, kar dobódete dobrega zrna upo-

trebujete! Zatorej tudi to knjižico priporočamo v nakupovanje, da si nij pisava tako, kakor bi bilo otročjemu umu primerno.

Postava

od 26. oktobra 1875,

veljavna za vojvodino Kranjsko,

s katero se deloma spremené deželne postave od 29. aprila 1873, dež. zak. št. 21 in 22,*) in od 19. decembra 1874, dež. zak. št. 37.**)

S privolitvijo deželnega zbora Moje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

§. 1. Normalno-šolski zaklad prevzame izplačevanje aktivitetnih plač za učiteljstvo na vseh splošnih ljudskih šolah, zunaj mestnega okraja Ljubljanskega, vse in povsod.

§. 2. Učiteljske ustanovine naj se po določi ustanovinskega pisma rabijo v korist taiste občine, katerej so odmenjene.

Zatorej je ta občina upravičena, dohodek te ustanovine najprvo porabiti tako, da z njim plača svoj deželni naklad za normalno-šolski zaklad; kolikor bi aktivitetnih plač bilo potem še nad ta naklad, to naj se normalno-šolskemu zakladu povrne iz ustanovinskega dohodka.

§. 3. Prihranja se soglasnemu sklepu krajevnih občin, katere spadajo pod šolski okoliš, da tista po §. 36. deželne postave od 29. aprila 1873. l. v dež. zak. št. 21. dobivana plačila in prinose, kar jih je bilo določenih pri tistih skladnih razpravah, katere so se razpravljale po poprejšnih postavah, znižajo doli do samih šolskih stvarnih potreb, ali da jih čisto odpravijo, in da nedostatek (primankanje), kolikor ga bode zaradi tega, nadomestijo s pomočjo navadnih šolskih nakladov.

V slučaju, ako bi se one davščine s celoma ali deloma pridržale, je županstvom dolžnost, da jih pobirajo.

Ako bi utegnulo biti kaj pribitka (ostanka) od gornjih, tudi zanaprej ostalih davščin, naj se porabi v osnovo krajnih šolskih zakladov.

§. 4. Na §. 168. poprejšne politične šolske ustave operte dolžnosti naložene cerkvam, dajati denarne prinose za učiteljske plače, naj se zdaj odpravijo.

§. 5. Prineski za pokojnine učiteljev ali njihovih udov, ktere so morale doslej nektare občine plačevati, preidejo na učiteljski penzijski zaklad.

§. 6. Vsa določila obeh deželnih postav od 29. aprila 1873. l. v dež. zak. št. 21. in 22, ter od 19. decembra 1874. l. v dež. zak. št. 37., kar jih je v protislovju s temi §§. zgubé moč.

§. 7. Ta postava dobode moč 1. januarija 1876. l.

Gödöllö, 26. oktobra 1875.

Franc Jožef I. r.

Stremayr I. r.

*) cf. „Učit. Tov.“ I. 1874 l. 19 i 20.

**) cf. „Učit. Tov.“ I. 1875 št. 90—92.